

Codi: 106476
Crèdits: 3
Caràcter: FORMACIÓ OPTATIVA
Matèria: EINES D'ANÀLISI DE CONTEXT
Curs: QUART
Semestre: PRIMER
Equip docent: Daniel Pitarch
Hores de dedicació: 75h
Hores lectives: 30h
Hores autònomes: 45h

DESCRIPCIÓ DE LA MATÈRIA

Aquesta matèria és de caràcter optatiu i de metodologia teòric-pràctica. L'objectiu general de la matèria és el de dotar de recursos conceptuals, pràctics i metodològics per a l'anàlisi i comprensió dels contextos en els que es desenvolupen els processos de treball de l'alumne. En les quatre assignatures que componen la matèria ("Anàlisi d'usuari, Construcció de relacions i gestió de referents, "Innovació i anticipació" i "Investigació de tendències"), s'aborden les tres dimensions que comprenen l'anàlisi del context: recursos pel mapeig, compilació i selecció d'informació; metodologies d'anàlisi i d'integració en el propi procés de treball; estratègies de posicionament del treball propi en relació al context. Tanmateix, es tracten com eixos transversals al plantejament de la matèria: la dimensió històric-genealògica tant dels contextos com dels recursos; el caràcter complex de l'arxiu; la detecció i prospecció de tendències.

INVESTIGACIÓ DE TENDÈNCIES

L'assignatura s'adreça a investigar debats actuals en la cultura contemporània i com hi participen les arts i el disseny. Les classes s'organitzen a partir d'estudis de cas, que cadascú pot explorar en relació a la seva pròpia pràctica. També poden servir d'exemple metodològic per investigar altres qüestions, aprofitant la identificació de recursos d'investigació i l'aplicació de perspectives amplies (incloent la genealogia d'aquests debats o els seus imaginaris) i transversals (l'aplicació de perspectives de gènere, entre d'altres).

En el curs 2024-25 els casos d'estudi tenen a veure amb la tecnologia i la matèria. D'una banda s'investiga les dades i el món digital, tractant qüestions que van des d'internet a l'anomenada IA. De l'altra, es tracten alguns dels debats al voltant dels "nous materialismes" i la importància de la materialitat. Tots dos temes es creuen i ressonen entre ells (per exemple i entre d'altres qüestions, en la fisicitat del món digital i les seves infraestructures). Es donarà particular importància a les transformacions que generen en la cultura visual contemporània, particularment si aquest interès es vincula amb els interessos del grup i els seus projectes en curs.

OBJECTIUS

- Conèixer debats contemporanis en el camp de les arts i el disseny
- Relacionar aquests debats amb la pràctica pròpia
- Establir vincles entre escriptura teòrica i pràctica artística o de disseny
- Mapejar i treballar de manera transversal els estudis de cas de cada curs
- Treballar recursos d'investigació acadèmica: bibliografia, repositoris, arxius, etc.

COMPETÈNCIES

- E01. Analitzar críticament, en el treball propi, les dimensions històriques i genealògiques d'objectes, fenòmens i processos en context, i entendre-ho com a factor clau per traçar línies de futur.
- E04. Analitzar el context sociocultural contemporani, en permanent transformació, i implicar-se en ell des del treball propi en el camp de les arts i/o els dissenys.
- E06 Assenyalar i descriure vincles entre teoria i experiència en el treball propi a partir de l'acotació de problemes i evidències en el context sociocultural i de la proposta d'hipòtesis.
- E14. Identificar i aplicar els elements bàsics d'un procés d'exploració i anàlisi en un camp concret de les arts i el disseny.

COMPETÈNCIES TRANSVERSALS

- T01. Escoltar activament valorant les aportacions alienes per a la construcció dels propis posicionaments.
- T02. Tractar la informació de forma responsable, compromesa i honesta.
- T04. Exercir el posicionament personal i les capacitats crítiques i autocrítiques en processos de transformació del context.
- T05. Comunicar i expressar-se eficaçment, tenint en compte el destinatari i el mitjà.
- T06. Treballar de forma col·laborativa, multidisciplinària i transdisciplinària.

RESULTATS D'APRENENTATGE

ESCOLA MASSANA. CENTRE D'ART I DISSENY.

R1 – E01.12. Construir un arxiu propi de referents que sigui capaç de rastrejar de manera autònoma tant des d'una dimensió històrica i genealògica com desde l'exploració de les tendències contemporànies i el context contemporani.

R2 – E01.14. Conèixer i analitzar processos d'investigació en tendències des d'una perspectiva històrica i genealògica per aplicar-los críticament al treball propi

R3 – E01.15. Establir vincles i relacions complexes entre els referents del passat i de present investigats i els recursos propis adquirits.

R4 – E04.30. Investigar de manera autònoma al voltant de discursos, pràctiques i recursos de les arts i el disseny identificant les tendències contemporànies i situant la pràctica pròpia en relació a aquestes.

R5 – E04.32. Adquirir una actitud d'anticipació davant el context canviant a què va dirigit el projecte propi, ja sigui a partir de la previsió o bé mitjançant la detecció o generació de noves necessitats.

R6 – E06.18. Identificar i acotar problemes i evidències en un context a partir de la investigació d'informació per elaborar hipòtesis.

R7 – E06.21. Entendre i utilitzar els camps de les arts i els dissenys com una eina de transformació del present.

R8 – E14.17. Articular camps de saber i d'aplicació, metodologies d'investigació, hipòtesis i pràctiques formals i conceptuals des d'una posició pròpia en el camp de les arts i el disseny.

R9 – E14.19. Distingir i aplicar metodologies i eines d'investigació, tant de camp com especulatives, per a l'anàlisi de tendències en un camp concret de les arts i el disseny.

RESULTATS D'APRENTATGE TRANSVERSALS

T01.1. Construir posicionament i criteri propis tant a partir del seu treball com a partir del diàleg amb altres propostes o agents.

T02.1. Reconèixer l'ús, límits i diferents aplicacions de dades i documents.

T04.1. Revisar el seu procés de treball a partir de criteris tant pedagògics com d'originalitat.

T05.1. Organitzar les idees i transmetre-les amb eficiència i creativitat.

T05.2. Escollir el mitjà adequat a cada situació comunicativa.

T06.1. Distribuir els rols en un entorn col·lectiu de treball derivat d'un projecte segons habilitats i disciplines implicades.

T06.2. Treballar de forma horitzontal i creuada en entorns col·laboratius com a font de desenvolupament personal i grupal.

CONTINGUTS

Dades: internet, dades massives, vigilància i estudis de cas (ex: Forensic architecture)

Matèria: el nous materialismes, materialitat de la tecnologia

Estudi de cas: Intel·ligència artificial: introducció (tècnica, força de treball, ecologia i infraestructura) i imaginaris

Transformacions de la cultura visual

METODOLOGIA

La metodologia es basa en el coneixement d'aquestes tendències a partir de lectures, referents i visionats, que seran comentats a classe col·lectivament. S'establiran vincles, en la mesura del possible, amb activitats que tinguin lloc a la ciutat. La metodologia suposa establir relacions amb la pròpia pràctica i interessos de recerca, que s'aplicaran a treballs i presentacions, i que desenvolupin una posició situada dins aquest coneixement.

ACTIVITATS FORMATIVES

Hores de dedicació: 75h

Hores activitats dirigides: 14 (18%)

Hores activitats supervisades: 14 (18%)

Hores aprenentatge autònom: 45h (60%)

Hores activitats d'avaluació: 2h (4%)

Activitat dirigida:

Presentació i discussió de continguts teòrics, referències i casos d'estudi i/o visites i/o presentacions d'experts.

Metodologia d'aprenentatge: Valoració i discussió crítica col·lectiva i/o exposició de continguts pràctics i debat.

Resultats d'aprenentatge: RA1, RA2, RA3, RA5, RA6, RA9

Activitat supervisada:

Seguiment supervisat pel professor. Discussió y posada en comú de continguts. Realització d'exercicis a l'aula o taller.

Metodologia d'aprenentatge: Assessorament sobre els processos de formalització del treball propi de l'alumne.

Seguiment i tutorització dels processos metodològics i dels resultats parcials del treball propi de l'alumne. Presentació pública i discussió crítica col·lectiva.

Resultats d'aprenentatge: RA4, RA7, RA8, RA9

Activitat autònoma:

ESCOLA MASSANA. CENTRE D'ART I DISSENY.

Recerca de documentació: fonts primàries, bibliografia, casos d'estudi i referents. Lectura de textos. Treball pràctic autònom.

Metodologia d'aprenentatge: Tractament de la informació, i/o lectura comprensiva de textos, i/o lectura comprensiva d'elements formals y matèrics.

Resultats d'aprenentatge: RA1, RA2, RA3, RA4, RA9

Activitat d'avaluació

Presentacions dels exercicis dels resultats parcials i/o finals.

Metodologia d'aprenentatge: Comentari i revisió, individual o en grup, d'exercicis y resultats parcials o finals.

Resultats d'aprenentatge: RA2, RA4, RA7, RA8

SISTEMA D'AVUACIÓ

El sistema d'avaluació es realitza a través del seguiment del procés de treball portat a terme a l'aula i de l'activitat autònoma. L'avaluació final del procés d'aprenentatge es realitza al final del procés a partir dels treballs relacionats i de l'exposició oral i documental de l'argumentació del treball realitzat; així mateix la valoració del procés es realitza mitjançant el seguiment continu a l'aula tenint en compte que són treballs relacionats i requereixen tenir continuïtat. La nota final no és aritmètica en relació als treballs presentats, sinó que també depèn del seguiment del procés de treball portat a terme a l'aula.

Es podrà presentar un projecte de treball propi explicitant la seva relació amb els continguts de l'assignatura i establint un acord amb el docent sobre aquest.

Al llarg de la programació hi ha un mínim de tres sessions dedicades al treball i comentari de propostes i les darreres sessions es dediquen a la tutorització d'aquests treballs i a la seva presentació a l'aula.

SISTEMA D'AVUACIÓ COMÚ A LA MATÈRIA

Avaluació continua a través del seguiment del procés d'aprenentatge. (45%)

Avaluació continua de l'exposició i/o realització d'exercicis i treballs. (45%)

Avaluació puntual a través de seminaris, debats, visites i/o altres activitats col·lectives. (10%)

RECUPERACIÓ

1. La nota mínima mitjana de curs ha d'estar entre 4 i 4,99.
2. L'alumne/a ha d'haver estat prèviament avaluat en un conjunt d'activitats el pes de les quals equivalgui a un mínim de dues terceres parts de la qualificació total de l'assignatura.
3. L'assistència ha d'haver estat igual o superior al 80% de les hores lectives presencials.

PROGRAMACIÓ

1. Dades: Internet: monitoriació, vigilància i història
2. Dades: imaginaris de la vigilància en art, literatura, pensament...
3. Dades: estudi de cas: Forensic Architecture
4. Propostes individuals de treball vinculades a la pròpia pràctica i als temes tractats
5. Matèria: els nous materialismes: Tripaldi, Barad i Bennet
6. Matèria: materialitat de la tecnologia digital
7. Matèria: estudi de cas: pendent
8. Propostes individuals de treball vinculades a la pròpia pràctica i als temes tractats
9. IA: introducció situada a la IA (tècnica, força de treball, ecologia i infraestructura)
10. IA: imaginaris i genealogies
11. Propostes individuals de treball vinculades a la pròpia pràctica i als temes tractats
- 12, 13, 14 tutories i presentació de treballs

BIBLIOGRAFIA

- Barad, Karen: *Meeting the Universe Halfway*. Duke University Press, 2007
- Bennet, Jane: *Materia vibrante. Una ecología política de las cosas*. Buenos Aires: Caja Negra, 2022
- Crawford, Kate: *Atlas de la IA. Poder, política y costes planetarios de la inteligencia artificial*. NED Ediciones, 2023
- Franco, Marta G.: *Las redes son nuestras. Una historia popular de internet y un mapa para volver a habitarla*. Bilbao: Consonni
- Gómez Molina, Mayte: *Circuito cerrado de vigilancia*. Barcelona: Cielo Santo, 2024
- McNeil, Joanne: *Lurking. How a Person Became a User*. MacMillian, 2020.
- Tripaldi, Laura: *Mentes paralelas. Descubrir la inteligencia de los materiales*. Buenos Aires: Caja Negra, 2023
- Parikka, Jussi: *Una geología de los medios*. Buenos Aires: Caja Negra, 2021
- Steyerl, Hito: "Imágenes promedio" dins *New Left Review*, núm. 140-141, maig-agost 2023, pp. 95-112
- Weizman, Eyal: *Arquitectura Forense. Violencia en el umbral de la detectabilidad*. Barcelona: Bartlebooth, 2020